

DR. KAREL OŠTIR

(Arnače, 1888 - Ljubljana, 1973)

Lingvist in univerzitetni profesor dr. Karel Oštir je bil rojen 13. oktobra 1888 v Arnačah pri Velenju, umrl pa je leta 1973 v Ljubljani. Gimnazijo je obiskoval v Celju in Mariboru, jezikoslovje je študiral v Gradcu in na Dunaju od leta 1909 do 1913. Študij lingvistike je nadaljeval v Petrogradu in Londonu, kjer ga je zatekla prva svetovna vojna. Leta 1918 je opravil doktorat v Gradcu, po štiriletnem specialnem študiju na Dunaju pa je leta 1922 postal docent na katedri za primerjalno jezikoslovje na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Na tej fakulteti je kasneje kot izredni in potem tudi kot redni profesor predaval še v visoki starosti skoraj do smrti. Leta 1953 je bil izvoljen za člana SAZU, vendar je poznej odstopil.

Od indoevropske komparativne lingvistike, predvsem etimologije in fonetike, se je Oštir usmeril na študij jezikov preindoevropskih ljudstev, ki so živela v Sredozemlju in pustila sledove na današnjih jezikih na tem območju. Po njegovi teoriji je bila nekoč v delu Azije, Severne Afrike in v Evropi skupina sorodnih jezikov. t.i. alarodijska skupina (ime je dobila po antičnem maloazijskem narodu Alarodioi). Ta jezikovna skupina je obsegala sumerski in elamitski jezik, kavkaške jezike, maloazijske neindoevropske jezike iz obdobja pred našim štetjem, severno afriške hamitske jezike, v Evropi pa baskovski jezik in vse tiste jezike, ki so se kasneje umaknili pred indoevropskimi (slovanski, baltski, germanski, keltski, grški itd.). Pri tem je v leksiki slednjih jezikov ostalo veliko sledov jezikov alarodijske skupine.

Čeprav je bil Oštir med vidnejšimi primerjalnimi jezikoslovci na evropski ravni, njegova alarodijska teorija zaradi kompleksne fonetike in drznih teoretskih sklepanj ni imela pristašev med njegovimi sodobniki. Oštirjeva smola je bila, da je imel premalo adekvatnih poznavalcev, ki bi bili njegovo delo lahko spremljali enako kompetentno kritično, kakor se je sam suvereno gibal po tako odmaknjenih jezikih svojih raziskav. Oštir je s svojim nekonvencionalnim načinom mišljenja večkrat prehitel svojo vedo in prerasel svoje jezikoslovno okolje. To potrjujejo tudi nova odkritja arheologije in antropologije. Vendar pa po Oštirjevi smrti čedalje več lingvistov sledi njegovim teoretskim konceptom.

Oštirjev rojstni kraj iz začetka tridesetih let prejšnjega stoletja.

Veneti in Anti

(alarod. *w*-prefiks).

K. Oštir.

Kratice: A = K. Oštir Alarodica (Razpr. znanst. dr. za humanist. vede I). BA = K. Oštir Beiträge zur alarodischen Sprachwissenschaft I. DAN = K. Oštir Danuvius-Asamus-Naissus (Arh. arb. II). IP = K. Oštir Illyro-Pelasgica (Arh. arb. II). IT = K. Oštir Illyro-Thrakisches (Arh. arb. I). M = K. Oštir Voridg. Metallnamen in Alteuropa (Arh. arb. IV). PE = K. Oštir K predslovanski etnologiji Zakarpatja (Etnolog I). SA = K. Oštir Sumerski izvor abacističnih številčnih imen (Čas. XVI). VZ(f) = K. Oštir Voridg. (= alarod.) Zahlwörter auf dem Balkan (Fortsetzung) (Arh. arb. II-III).

Radi boljšega razumevanja sledečih izvajanj o razmerju med Veneti in Anti par besedi o predslov. jezikovnem substratu. V srednji Evropi razločujemo sledeče jezikovne plasti: a) Illyro-Venete, ki tvorijo z Etrusko-Raeti, Liguro-Iberi (> Baski) in Pelasgi predidg. Palaeoevropce in ki so sorodni s Hamiti (izključno Semite) v severni Afriki ter z avtohtoni v prednji Aziji (Lyki, Lydi, Kari, Predhethiti, Kavkazi, Elami, Mitani, Sumeri) BA § 360. b) Centralnoidg. Thrake, kjer sta idg. palatal in labiovelar sovpara v velar Schrijnen MSLP 23, 61. c) Na to illyrothraško plast so se v Zakarpatju naselili Slovani, ob Baltijskem morju Balti, zapadno od obeh — vendar ločeni po ozkem illyrothraškem pasu [Kossinna Mannus 4, 183, 287] Much Reallex. germ. Altertumsk. IV 509 — Germani, v južni Rusiji Skythi.

§ 1. *Veneti*¹ se indirektno oziroma direktno omenjajo pri sledečih pisateljih: a) Herodot III 115, Hesiod Fragm. 355, Skylax c. 19, Skymnos v. 188, kjer je govor o *Ἐνέτοί* in o jantarju ob izlivu reke *Ἡριδανός* = *Visla*²; stari pisci zamenjujejo te baltijske Venete z adrijskimi ter *Ἡριδανός* z reko Padus. b) Kornelij Nepos (Pomp. Mela III 5, 45, Plinij II 170) poroča o *Indih* v „Severnem morju“; *Ind-* mesto *Venet-* najbrže pod vplivom orijentalnih Indov. c) Plinij IV 97, Tacit Germ. 46, Ptolemaej Geogr. III 5, 6 etc., mapa Peutinger, *Διαμερίσμον της γῆς ἀποπαράσματος*, Markianos II 38-40 navajajo: *Venedi*,

Predslovansko *sebrъ „zadrugar“.

Donesek k praslov. socijalnemu sestavu.

K. Oštir, Ljubljana.

Okrajšave:

A = K. Oštir, Alarodica (Razprave znanstv. društva za humanist. vede I). BA = K. Oštir, Beiträge zur alarodischen Sprachwissenschaft. DAN = K. Oštir, Danuvius-Asamus-Naissus (Arh. za arban. star., jez. i etnologiju II). IP = K. Oštir, Illyro-Pelasgica (Arh. arb. II). IT = K. Oštir, Illyro-Thrakisches (Arh. arb. I). J = K. Oštir, Japodi (Etnolog III). M = K. Oštir, Voridg. Metallnamen in Alteuropa (Arh. arb. IV). *μ* = K. Oštir, Vorgriech. *μῶλυ* (Natalicium-Schrijnen). PE = K. Oštir, K predslovanski etnologiji Zakarpatja (Etnolog I). SA = K. Oštir, Sumerski izvor abacističnih številčnih imen (Čas XVI). T = K. Oštir, Kleinasiat. *Τεγυλαι* „die Wölfischen“ (Razprave V—VI). Valb. = K. Oštir, Zum Voralbanischen (Arh. arb. IV). VA = K. Oštir, Veneti in Anti (Etnolog II). VZ(f) = K. Oštir, Voridg. (= alarod.) Zahlwörter auf dem Balkan (Fortsetzung) (Arh. arb. II—III).

§ 1. Radi boljšega razumevanja sledeče razprave na kratko o jezikovnih odnosih na severnem Balkanu in srednji Evropi do Baltika, o čemer več v zgornjih delih passim. Najstarejša plast na tem teritoriju so Staroevropci, ki so sorodni s Pikto-Liguri, Ibero-Baski, Raeto-Etruski, Predgrki in Staroprednjeazijati (Lyki, Lydi, Kari, Predhethiti etc.). Njihov jezik ni indogermanski, dočim spadajo na tem ozemlju še le doseljeni Traki in Illyro-Veneti k centralnoidg. skupini, kjer sovpadajo labiovelari s palatali v velare in odkoder *g* mesto *z* v slov. *gosp* etc. Drugo idg. plast na istem ozemlju tvorijo istotako doselivši se satamidg. Baltoslovani in Albanci. Z Albanci spajajo navadno Trake in Illyre, ki so baje tudi Satamindogermanci; nikakor ne zanikam možnosti, da eksistirajo na severnem Balkanu še drugi satamidg. dijalekti poleg Albancev, vendar ohranjeni besedni zaklad, predvsem osebna in geografska imena, so večidel predidg. in, v kolikor so idg., jih vsaj deloma prištevajo k centumidg. skupini.

1

Svoje razprave je Oštir objavljajl v tujih in domačih znanstvenih revijah in zbornikih. Napisal je okoli 1000 strani v telegrafskem slogu, kajti imel je veliko povedati, tisk pa je bil drag, kar še posebno velja za njegova dela. Iz Oštirjevega gradiva bi se dalo - še vedno jedrnato - napisati vsaj deset tisoč strani.

Prav izjemna zgoščenost Oštirjevega pisanja je bila verjetno eden od vzrokov za nerazumevanje med Oštirjevimi sodobniki.

V Delu je v začetku leta 1989 izšel članek o rehabilitaciji petih uglednih znastvenikov in akademikov, ki so v povojnih revolucionarnih čistkah izgubili status javnih oseb. Med drugim so seveda bili tudi črtani s seznama članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Med temi ne/osebami je bil tudi Karel Oštir, ki pa je menda edini iz SAZU izstopil na lastno željo. Razlog za njegov odstop je bilo njegovo nestrinjanje s kriteriji pri sprejemanju novih članov slovenske akademije.

Pet neoseb išče avtorja

So tabuji, ki padajo z glasnim hrupom in med dolgotrajnim odmevanjem. So pa tudi takšni, ki zginevajo potihem, tako rekoč neopazno. Zaznajo jih samo večje oči. V to drugo vrsto sodijo pri nas postopki, ki iz neoseb ustvarjajo osebe. Pred kratkim si je na Slovenskem pet prepovedanih ljudi vsi po vrsti so že pokojni — znova pridobilo status javnih oseb. Njihova imena so: Karel Oštir, Leonid Pitamic, Aleš Ušeničnik, Franc Veber in Rihard Zupančič.

Teh pet mož je nekoč sodilo v sam intelektualni vrh, kar je razvidno iz dejstva, da so bili izvoljeni v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Trije — Pitamic, Ušeničnik in Zupančič — sodijo celo med »spomeničarje«, to je v izbrano osemnajsterico, s katero se je jeseni 1938 začelo akademjsko življenje v sodobni Sloveniji. Vsi pa so pred štirimi desetletji, v revolucionarnem viharju prvih povojnih let, ki je neusmiljeno počistil z vsemi »neprimernimi«¹ ljudmi, izgubili status oseb, ki se smejo pojavljati v javnosti. Bili so tudi črtani s seznama nesmrtnih, kot s pridihom slovesnosti imenujemo člane akademije. To črtanje je bilo tako strogo, da se niso smeli pojavljati niti na seznamu bivših članov in tudi ne na seznamu mrtvih. Bili so v pravem in dobesednem pomenu besede neosebe, kot je ta svojski status, značilen za totalitarne režime, poimenoval George Orwell.

Štirideset let torej v letopisih, ki jih vsako leto izdaja SAZU, ni bilo prostora zanje niti med mrtvimi. Še lani natisnjeni Letopis 1987 je umrle nesmrtnike našteval takole: Jože Udovič, Sergej Ivanovič Vavilov, Lado Vavpetič, Milan Vidmar ... Potem pa se je oktobra 1988, ob proslavljanju petdesete obletnice SAZU, zgodil čudež. V slavnostnem biografskem zborniku se zadnje poglavje ni podaljšalo samo z nedavno umrlimi člani. V njem so dobili svoj prostor pod zatemnjenim soncem tudi ljudje, ki jih skoraj pol stoletja sploh ni bilo. Med Jožeta Udoviča in Sergeja Vavilova se je vrnil Aleš Ušeničnik. Med Lada Vavpetiča in Milana Vidmarja se je umestil Franc Veber. Borisa Zihlerja je nasledil Rihard Zupančič, Leonida Persianinova soimenjak Leonid Pitamic, Wacława Olszaka pa Karel Oštir.

Kdo so ti ljudje? Nekaj osnovnih podatkov za predstavitev:

Karel Oštir (1888–1973) je bil lingvist, profesor primerjalnega jezikoslovja na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Član SAZU je bil od 1953 do 1958. S seznama akademikov je bil črtan baje na lastno željo, zaradi pomislekov o strokovnosti kriterijev pri sprejemanju novih članov. Edini v tej peterici, ki je baje izginil iz nepolitičnih razlogov.

Leonid Pitamic (1885–1971), jurist, redni profesor za ustavno pravo in teorijo države na Pravni fakulteti v Ljubljani. Akademik od same ustanovitve, se pravi od jeseni 1938, pa tja do leta 1948, ko se je akademija, v skladu s popolnim prevratom vsega obstoječega, »na novo ustanavljala«² in bila ob tem tudi očiščena politično nesprejemljivih oseb.

Aleš Ušeničnik (1868–1952), filozof in teolog, profesor filozofije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Eden od ustanovne osemnajsterice, v letu pred ustanovitvijo in potem do 1939 tudi prvi predsednik akademije (oziroma društva Akademije znanosti in umetnosti). Črtan iz članstva ob »novem ustanavljanju«³ leta 1948.

Franc Veber (1890–1975), filozof, redni profesor filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Član akademije od 1940 pa do maja 1945, ko je bila opravljena prva čistka.

Rihard Zupančič (1878–1949), matematik, redni profesor matematike na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Tudi Zupančič sodi v osemnajsterico, ki se je članstvo v akademiji pridobila že leta 1938, iz njega pa je bil črtan skupaj z Vebrom že maja 1945.

Zgodovina SAZU se je doslej diskretno izognila temu poglavju svojega življenja, zato ni tako lahko ugotovljivo, kako je vse to potekalo in kaj vse so črtani zagrešili. Ve pa se, jasno, da je bil to čas intenzivne ideološke vojne oziroma »vseljidske ideološke borbe za socializem, za idejnost v umetnosti, proti lažiznanosti, misticismu in predsodkom«, kot je bilo svečano pojasnjeno na kongresu komunistične partije Slovenije. Ta vseljidska ideološka borba je bila zadosti uspešna, da je minister Jože Potrč lahko februarja 1949 skupščini poročal o pomembih dosežkih in prostodušno izjavil:

»Odkrito priznavamo, da služi in mora služiti znanost politiki, kajti znanosti, odtrgane od politike, ni, kakor uči vsa zgodovinska izkušnja. Vprašanje je le, kateri politiki služi.«

Seveda so vodilni moške časa obilno govorili o »gnilih vodah«⁴ in »črni reakciji«, če so bili bolj izobraženi, tudi o Avgijevih hlevih, skozi katere je treba speljati bistro vodo. Še najbolj nevtralen izraz je bil »partijnost znanosti«, oznaka, ki jo je akademikom temeljito obrazložil Edvard Kardelj, ko je decembra 1949 obiskal SAZU. Očitno črtani akademiki takšnemu pojmovanju znanosti niso ustrezali. To pa seveda še ne more pojasniti, zakaj so bili ukinjeni oziroma zakaj so bili deležni postopka, ki ga je prav v tistem času opisoval Orwell: »Ne samo, da te ni. Nikoli te ni bilo!«

Postopek, ki iz neoseb znova naredi osebe, to je ljudi, ki se jih sme vsaj občasno omenjati v tisku in vsaj v grobem orisati, kdo in kaj so bili, je ponavadi zelo dolg in mučen. Posut je z mnogimi osebnimi tragedijami. Izvaja se namreč takole:

Nekdo tiho pestuje misel, da bi za status NN nekaj ukrenil. Za to ponavadi (a ne nujno) išče indirektno odobritev pri velmožeh, ki odločajo o tem in marsičem. Potem poskusi. In čaka, kaj se bo zgodilo. Bo treščilo ali bo vse tiho? Bo zgubil prostost ali samo službo? Bo samo blago pokaran ali pa bo moral v Kanoso? Če se posreči: še ni rečeno, da se je za zmeraj. Časi se namreč spreminjajo in stopnja dobrohotnosti z njimi. Usode, kot je Kocbekova, funkcionirajo kot najfinejši instrument za merjenje tega razpoloženja.

In kako je bilo z izbrisano peterico SAZU? Njihova odsotnost je bolela dr. Franceta Bernika. On je avtor, ki ga je teh pet neoseb dolgo iskalo in končno našlo, čeravno tako pozno, da zdaj sodijo samo še na seznam mrtvih. Dr. Bernik je očitno tudi zelo večje presodil, kateri trenutek bi bil pravi: slovesnost ob petdeseti obletnici, ko so bili vsi v proslavljalnem zanosu; in s slavljenici je kot s preminulimi — »nil nisi benek«⁵. Rezultat je ta, da ni prišlo do nobenega vika ali krika. Nasprotno: tako tiho je šlo mimo, kot bi se nič zgodilo. Instrument torej kaže izredno nizko stopnjo ideološke onesnaženosti ozračja.

ALENKA PUHAR

KAREL OŠTIR – OSEMDESETLETNIK

Mladi obiskovalci jezikoslovnih oddelkov filozofske fakultete v Ljubljani komajda še vedo, da je mož s pipo, ki ga srečujejo v knjižnicah, ena od naših odličnih in najbolj svojevrstnih osebnosti.

Profesor Oštir se je rodil 13. oktobra 1888 v Arnačah pri Velenju. Gimnazijo je obiskoval v Celju in Mariboru, jezikoslovje pa je študiral v Gradcu in na Dunaju od leta 1909 do 1913; te študije je nadaljeval v Petrogradu in Londonu, kjer ga je zatekla prva svetovna vojna. Po vrnitvi v Avstrijo je moral na fronto. Leta 1918 je promoviral, po štiriletnem specialnem študiju na Dunaju je leta 1922 postal docent in kmalu po tistem profesor za primerjalno jezikoslovje na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, kjer je deloval do upokojitve leta 1959. Leta 1953 je bil izvoljen za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, vendar je po nekaj letih izstopil.

Jezikoslovju se je Oštir zapisal že v nižji gimnaziji, ko je začel z veliko vnemo prebirati slovnice in slovarje modernih, pa tudi starih jezikov. Gnala ga je nepotešljiva žeja po spoznanju resnice o človeku, o njegovem življenju v davni, o stvareh; za vedno ga je uklenilo razmišljanje o jeziku, o besedah, ki so mu postale najzanesljivejši vir za odkrivanje, rekonstrukcijo in oživljanje obdobj, ki jih je zagrinjala tisoč- in tisočletna zgodovina.

Kot Mehringerjev slušatelj se je Oštir trdno držal povezanosti besed in stvari (Wörter und Sachen) in v lingvističnem listu z istim naslovom je objavil svoje prve armenske in slovanske etimološko-gramatične poskuse (1912). Četudi se je v svojih prvih študijah, kakor sam pravi, »varno sprehajal po cvetočem indoevropskem vrtu«, lahko že zaslutimo, da so mu postajali okviri pretesni; da se je v njem čedalje bolj utrjevalo prepričanje, da lep del indoevropskega gradiva ne bo mogoče pojasniti z notranjimi glasovnimi zakoni.

Zato je nezadržno iskal etimoloških rešitev; primerjava leksike in glasoslovne kombinacije so mu kazale pot globlje v preteklost, pa tudi v neindoevropske jezike sredozemskega bazena. V jezikoslovni literaturi sicer ni manjkalo najrazličnejših drznih hipotez o daljnem sorodstvu teh jezikov, vendar so bili dokazi šibki in neprepričljivi. Za ugotavljanje alarodske (azianske, jafetitske) jezikovne osnove, ki jo je v Evropi prekrila indoevropsčina, je imel raziskovalec na razpolago tri vrste virov: današnje žive jezike kot neposrednega nadaljevalca alarodščine (baščina, berberščina in kavkaški jeziki); jezike, ki so se ohranili v bolj ali manj bogatih pisanih spomenikih, ki pa deloma še niso zadovoljivo prebrani (mednje spadajo sumerščina in ostanki nekaterih drugih prednjeazijskih jezikov, stara egiptščina in etruščina); in staroevropska narečja, ki so jih vsrkali indoevropski jeziki, vendar so jim vtisnila, zlasti v geografskih in drugih lastnih imenih, močne sledove predindoevropskih prvin.

Profesor Oštir se je oborožil z gigantskim znanjem v vseh treh smereh, toda težišče njegovega dela je bilo prejkoslej v odkrivanju predindoevropskih in posredniških (ilirske, traške) jezikovnih plasti na jugu Evrope. Izkazalo se je, da je prav Balkan zlata jama za razpletanje jezikovnih klobčičev; in tem je Oštir v svojih delih posvetil veliko pozornosti. Toda kljub izjemni gmoti svojega nakopičenega znanja in svoji genialni kombinatoriki si je velikokrat moral priznati, da je iz drobcov kaj težko zgraditi prepričljivo podobo jezika in da so npr. kavkaški jeziki še vse premalo opisani in raziskani, da bi bilo mogoče re-

konstruirati njihovo prakavkaško obliko, ki bi kot temeljni kamen pomagala oživiti prvotno alarodščino. Prav med temi pa so jeziki z najpestrejšim glasovnim sistemom, saj imajo nekateri celo nad 70 fonemov (medtem ko jih imajo evropski jeziki med 30 in 40).

Svoje razprave je Oštir objavljajl v tujih in domačih znanstvenih revijah in zbornikih (Arhiv za arbanasku starinu, jezik i etnologiju, Etnolog, Archiv für slavische Philologie, Slavia, Razprave znanstvenega društva za humanistične vede, Rocznik slawistyczny, Donum natal. Schrijnen, v Zborniku Rozwadowskemu itd.). V samostojnih knjigah so izšli Beiträge zur alarodischen Sprachwissenschaft (1921) in Drei vorslawisch-etruskische Vogelnamen (1930).

Oštirjevi spisi so prava »lingvistična stenografija«, nabita z asociacijami, zato je njih branje skrajno zahtevno. Svoje etimološke in glasoslovne analize je osredotočil okrog najvitalnejših imen za živali, rastline in kovine, za osnovne števnike in socialne ustanove; upošteval je geografske, časovne in etnološke faktorje. V študijah z na videz skromnimi naslovi o etimologiji leva, slona, jastreba, lunja in kanje, o sumerskih in etruščanskih števnikih, o imenih Japodi, Veneti, Anti itd. je predstavil cele sklope fonetičnih in semantičnih vprašanj in jim kar najbolj dokumentirano iskal rešitev. Kako imenitne zveze so bile npr. potrebne pri povezavah: ficus — smokva — indžir!

Sredi njegovega najplodnejšega desetletja ima za slavistiko posebno važno mesto Oštirjeva obravnava baltoslovanske metatonije (1925). Ta prispevek slovanski akcentologiji nikakor ni nastal naključno, kajti akcent igra pomembno vlogo v vseh Oštirjevih razpravah.

Njegova ustvarjalna domišljija pa je bila za marsikaterega lingvista presilovita, zato naletimo na pripombe (npr. Vasmerjeve, v ruskem etim. slovarju), da se Oštirjeve ugotovitve gibljejo komaj še na mejah verjetnega. Res pa za Oštirja lahko trdimo, da je imel premalo adekvatnih poznavalcev, ki bi bili njegovo delo lahko spremljali enako kompetentno kritično, kakor se je sam suvereno gibal po tako odmaknjenih jezikih svojih raziskav. Že danes smemo trditi, da je profesor Oštir s svojim nekonvencionalnim načinom mišljenja in s svojo samotarsko zagnanostjo večkrat prehitel svojo vedo in prerasel svoje jezikoslovno okolje; vrednost njegovega dela bo naraščala, in ne upadala, kakor se to v znanosti dogaja. To potrjujejo tudi nova odkritja arheologije in antropologije.

Za Oštirja nikakor ni »vse iz vsega izpeljivo« ali pa vsaj iz štirih »slovitih« Marrovih elementov (sar, ber, yon, roš), niti zanj nima veljave trombet-tijanska jezikovna monogeneza; verjame le jezikovnim dejstvom, zaupa le moči kombinacije.

Kakor je naš jubilant nevsakdanji kot jezikoslovni mislec, tako izviren je tudi v svojih odzivih na življenjske pojave, s katerimi se nenehno srečuje. Oštirjeva na zunaj lahkozna kretnja skriva pretresljivo zaskrbljenost za resnični človekov napredek; in četudi je njegova kritična beseda v stroki ostra, vendar vselej vidi zrno nove resnice, če v kakšnem delu le je, in ga ne pozabi poudariti. Razen tega je najvnetejši bralec in globok poznavalec slovenskega izvirnega in prevodnega leposlovja; njegove žal nenapisane ocene teh del so točne in enkratno zanimive.

Profesorju Oštirju želimo, da bi ga stik s knjigami in ljudmi še dolgo pomlajal in da bi vsaj v kratkih stencah strnil in objavil svoje dragocene jezikoslovne in tudi človeške izkušnje.

F. Jakopin
Filozofska fakulteta Ljubljana

169

170

LINGUISTICA

XIII

KAREL OŠTIR — IN MEMORIAM

Uredništvo revije Linguistica je namenilo XIII. letnik petinosemdesetletnici rojstva Karla Oštirja, profesorja primerjalnega jezikoslovja na ljubljanski univerzi do 1.1959, ki jo je ta praznoval 13. oktobra 1973. Na žalost je počasnost pri zbiranju gradiva kot tudi pri tisku prejšnje številke zakrivila, da je vmes posegla kruta usoda in ustavila življenjsko pot našega znamenitega slavljenca nekaj mesecev zatem, dne 27. decembra 1973. Tako smo bili, žal, prisiljeni zbrani material objaviti v obliki spominskega zbornika. Vsi sodelavci pričujočega letnika se dobro zavedamo, da s svojimi skromnimi prispevki častimo spomin znanstvenika, ki je bil naš dolgoletni učitelj, prijatelj in svetovalec ob mnogih težkih jezikoslovnih problemih in ki je s svojim delom povsem zaslužil pozornost vseh primerjalnih jezikoslovcev doma in po svetu, čeprav njegov originalni način predstavljanja jezikoslovnih rešitev ni bil vedno deležen popolnega priznanja.

Ob Oštirjevi petinosemdesetletnici so mu njegovi akademski kolegi namenili celotno številko revije Linguistica. Žal se je priprava številke nekoliko zavlekla, zato je izšla šele po Oštirjevi smrti.